

DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERA TE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

UMĂREAA

Foale bisericicească — Apare în fiecare Sâmbătă

Raze de nădejde

Europa și civilizația ei trăiesc ceasuri critice. Căpeteniile statelor mari sboară dintr'o capitală în alta, în sfaturi și caută soluții, în vreme ce milioanele de cetățeni ai continentului urmăresc cu înfrigurare desfășurarea calcidoscopică a evenimentelor.

Participăm și noi, în chip firesc, cu cel mai viu interes la această geană istorică pentru soluțarea păcii. Este doar vorba de primul și fundamentalul bun pe care se clădește viața și cultura omenirii. Oricare ar fi însă variațiile anunțate din oră în oră de către agențiile telegrafice, oricare ar fi valurile de agitații ce se nasc și se potolesc cu destulă înțeleală în alte părți, noi nu avem motive de tulburare și cu atât mai puțin de alarmare. Trebuie să privim marea involburată cu seninătatea perfectă a celui care are pe partea sa dreptatea și trebuie să stăm în mijlocul furtunii cu tăria creștinească a celor care cred în puterea Provedinții.

Trebuie să sperăm nesdruncinat în salvarea păcii. Nu este popor în Europa care să dorască răzgia războiului. Și dau seama toate de grozăvia lui. Știu că el ar fi supremul dezastru pentru toți, pentru biruitoari și învinși deopotrivă. — De altă parte, nu există în Europa problemă care să nu se poată deslega pe cale pașnică. Numai bunăvoința și bunăcredința să fie. — Și cine s'ar putea îndoi de bunăvoința țărilor apușene care fac astăzi tot ce le stă în putință pentru a evita cumplita catastrofă generală? — În fața acestor realități și fapte va trebui să se trăngă, până în cele din urmă, orgoliul agresiv al celor care dori succese tot mai răsunătoare și tot mai ieftine în contul spiritului pacific al omenirii. Norocoșii beneficiari ai unor discursuri amenințătoare își vor da singuri seama că nu e bine să întindă coarda prea tare, bine știind că ulciorul dus prea des la fântână se sparge.

Not nu putem crede, oricare ar fi aroganța și setea de mărire a cuiva, că a dat faliment total cuminența omenească. Și nu putem crede că s'ar găsi om normal pe acest pământ care să ia asupra sa teribila răspundere a grozăviei care se cheamă război.

În afară de această încredere în cuminența omenirii, mai avem un motiv care ne îndeamnă la liniște și calm: credința noastră în Dumnezeu. În mâna lui e soarta popoarelor. Din toată lumea se înalță tierbinte, la cer, ruga păcii. Credem că Dumnezeu o va asculta. — De altfel Dumnezeu nu vrea niciodată grozăvia războiului. El tolerează atunci când îl deslănțuie răutatea omenească. El poate și opri însă. Și asta i-o cere acum, cu toată căldura sufletului, o lume întregă care vrea să muncească și să trăiască în pace.

Pe deasupra, în ce ne privește pe noi, Români, putem privi cu încredere în marea tulburare fiindcă avem dreptatea pe partea noastră. Pământul pe care trăim e al nostru după toate drepturile din lume. Nimeni nu poate cere nici măcar o brazdă dela noi, fiindcă n'am luat dela nimeni nimic. Oricine ar formula vreă pretenție față de noi și de hotarele noastre, n'ar putea-o face decât cu conștiința întunecată a tâlharului pornit la jaf. Și această conștiință i-ar fi fatală. Iar stăbi puterile în aceeași măsură în care certitudinea dreptății ne va întări sufletește pe noi și îi ne va rădica, zid nesurpat, în fața oricui ar îndrăzni să amenințe casa și moșia noastră!

Fenomen îngrijorător

Prea puține chemări preoțești și monahicești — Pricinile răului și lecuirea lui

de P. STRĂJERU

Rândurile preoției, ca tot cei trecători pe acest pământ, se schimbă și ele mereu. Mors Imperator deoparte, legea pensionării de alta, scot din linia de luptă frontală când pe unul când pe altul din purtătorii steagului lui Hristos. Anii din urmă au fost chiar neașteptat de nemiloși în secerarea de victime. Și trebuie s'o spunem, nu fără mâhnire și îngrijorare, — golurile lăsate de cei silii să plece să umplu anevoie.

Pricini vor fi ele mai multe. Una e și faptul că se dau multe și însemnate burse de stat pentru cariere lumești, și în aceeași vreme intrarea în seminariile teologice e îngreunată de simțitoare spese de întreținere și altele destule. Nu aceasta, însă, e piedeca principală în calea tineretului spre atelierile Spiritului din cari ies slujitorii altarelor Domnului și vestitorii adevărului Evangheliei. Cheltuieli sunt berchet, ori de care școală ar fi vorba. Necazul e alurea: statul preoțesc nu-i înțeles așa cum trebuie și nu se stăruie îndeajuns de tineri pentru îmbrățișarea lui. Altfel comparându-ne, sub raportul vocațiilor preoțești și monahale, cu alte neamuri, ca olandezii, italienii, irlandezii, germanii (austrieci și bavarezi) spaniolii, croații, rutenii, săcuii ș. a., ar trebui să ajungem la încheierea că suntem unul din cele mai puțin sensibile neamuri față de cele mai înalte valori ale spiritului.

Ceeace nici pe departe nu-i adevărat. Dovadă trecutul nostru cu îmbulzeala celor mai alese elemente școlare la seminariile ce aveam acasă și în străini. Dovadă și astăzi atâtea suflete alese cari, înfruntând sugestii contrare, ascultă glasul inimii curate și poveștele luminate ale unui preot sau catihet sincer respectat, intră în ceata celor ce sunt hotărâți să-și închine toată viața Domnului și mântuirii sufletelor.

Numai cât să se noteze bine: toți aceștia (cu prea puține excepții) au avut norocul s'audă adesea cuvinte de căldă și convinsă apreciere la adresa statului preoțesc și să vadă, din deaproape, trăită aievea, din plin și demn, viața preoțească. La noi, ca și la alții. Vocația numai rareori e ceva extraordinar, cum a fost a sf. Pavel. De cele mai multeori e trezită și întărită de factori naturali, de toate zilele, dar supranaturalizați de harul ceresc și de gândul din care pornesc.

Firește, cei dintâi chemați să supravegheze pornirile și aptitudinile tânărului și să i îndrume pașii spre jertfelnic, ar fi părinții. Aceștia însă de cele mai multeori lasă în grija copilului calea ce va vrea să urmeze, iar dacă

stăruie de el să se preoțească, fac aceasta adesea din motive ce numai duhovnicești nu sunt. Asta când vre-o mamă cu gusturi fistichii nu-i tot cântă și-i descântă bălatului că-i o tragedie să se „îngroape“ cineva la sate, unde nu-i trotuar, nu-i teatru, nu-i cinematograf și nu-s atâtea din „fericirile“ orașelor și a pantalonarilor cu slujbe ce n'au deaface cu sfeștani, boteze, înmormântări, cununii (mai ales de oameni săraci), masluri, grijanii (gratuite) de greu bolnavi, frământări cu vrășmași ai credinței, înjghebări de asociații cari nu aduc nimic la bucatărie și altele de acestea...

Rămâne prin urmare, aproape totdeauna, singur preotul străjă și cultivator al chemărilor preoțești și călugărești. În calitate de catihet, respective profesor de religie, e în stare să cunoască din bună vreme sufletele tinerelor odrasle, să le cârmuiască și să le modeleze după voia Celui de sus care s'arată de timpuriu. De câte ori nu-i e dat catihetului să observe la unul sau altul din elevii săi interes și dragoste deosebită față de ceremoniile bisericicești, de problemele catehismului, de viețile sfinților, de activitatea misionară, de traiul mănăstirilor! Și toată această dragoste și acest interes mereu luminat, hrănit și întărit de lectură spirituală căutată și cerută cu aviditate și de apropierea deasă de Sfintele Taine! — Înțelese bine și sfătuite cuminte, aceste suflete în permanență îmbogățite în Domnul, fără îndoială că în majoritatea absolută a cazurilor vor da membri de elită tagmei preoțești și cinurilor monahicești.

Și asta-i ceeace ne lipsește, mai ales în vremile de crize și de sguduiri prin cari trecem acum: preoți selecți și călugări de elită. Cât mai mulți și cât mai aleși. Terenul de muncă este imens și lucrătorii sunt, relativ, puțini. La carierele lumești îmbierea este excesivă și amenință să devină o plagă socială pletora tîtraților de tot felul, pentru cari nici nu se mai găsesc locuri de ocupat. În schimb concursurile la teologie numai mângăiere nu aduc. Și cu atât mai puțin cererile pentru primirea în vreuna din tagmele călugărești române unite ce avem pentru bărbați (basiliani, asumpționiști, jezuiți și franciscani).

Vina — de ce ne-am ascunde după degete? — în mare parte este a noastră, a preoților. Nu ne-am prea făcut chestie de conștiință din descoperirea și cultivarea metodică a chemărilor de această natură. Ba n'au lipsit nici cazurile triste ca tocmai preotul să fie acela care desaproabă, mai cu seamă gândul călugăriei, la cutare tânăr gata cu trup cu suflet să

Intre în rândurile celor ce înțeleg să slujască Domnului în legăturile juruințelor monahicești. — Cât de departe sunt unii ca aceștia de mentalitatea Bisericii care îngăduie indulgență de șapte ani tuturor credincioșilor ce vor rosti cu evlavie, pentru înmulțirea vocațiilor preoțești și călugărești, orice rugăciune aprobată de autoritatea bisericească (S. Paen. Ap. 17. V. 27 și 18. III. 32), așisderea indulgență plenară celorlalte, vreme de cel puțin o jumătate de oră, mărturisiri și cuminecași, vor cere Atotputernicului chemări preoțești (S. Paen. Ap. 24. V. 21 și 24. VI. 36), respectiv indulgență de 300 zile pentru cei ce vor recita ruga: O Signore, mandate sancti sacerdoti e ferventi religiosi alla vostra Chiesa = Stăpâne, trimite preoți sfinți și călugări plini de zel Bisericii tale! (S. Paen. Ap. 22. XI. 34).

De prisos vorba multă. S'au deschis școalele. S'au început prelegerile. Tineretul e sub ochii cateheților și profesorilor de religie. Să albă grijă mare aceștia de mieluseii ce le sunt dați în seamă și palpăirile chemării spre preoție ori mănăstiri să nu le stingă, ci să le întărească. Fiindcă nevoia de muncitori în viața Domnului e mare și răspunderea pentru zădărnicierea chemărilor mai înalte este enormă în fața Bisericii, a neamului și a lui Dumnezeu.

Congresul dela Baiamare. Eparhia noastră de nord, oricât i-ar voi ei rele vrășmașii, trăiește și activează. Conștient, metodic și intens. Cei ce au crezut contrarul s'au putut convinge Dumineca trecută că se înșală amar. A fost impunător ceea ce s'a putut constata cu prilejul *congresului agrar eparhial* de Duminecă, deși nu s'a manifestat toată forța de câtă dispune această de Dumnezeu păzită dieceză.

Membrii comitetului eparhial și-au început lucrările încă de Sâmbătă. — Seara, la paraclis, în catedrala tixită de lume, a rostit cuvânt de învățătură creștină Preacuv. Sa *Leon I. Manu*, egumenul mănăstirii dela Nicula. A doua zi, înainte de amiază, *slujbă arhierască* în sobor de preoți. Localnicii și lumea satelor nu mai încăpeau nici în naia bisericii, nici în tindă,

nici în foisoare. Noroc cu ideea megafonului. Așa mulțimile au putut asculta și de afară cuvântul avântat și cu apropouri de toată lumea înțelese ale Preasf. *Alexandru* al Maramureșului.

După sf. liturghie mulțimea participanților s'a îndreptat spre sala vastă a localului »Ștefan-Vodă« pentru *ședința festivă* ce a avut loc acolo. Cu neputință însă și aici să încapă mii ce ar fi vrut să ia parte la această ședință, deși erau arhipline și lojele. Cu binebuvântarea arhierelui, președ. eparhial *Dr. Florent Mihalyi* deschide congresul printr'o conferință plină de bun simț românesc și creștinesc și grea de înțelepciunea Scripturilor. Glăsuia bărbatul care-și cunoaște credința, o iubește și o mărturisește cu o sfântă mândrie și convingere. Și-au spus apoi, pe rând, cuvântul omagial și de frățesc salut reprezentanți ai armatei — col. *Boteiu* —, primăriei Baiamare, comitetului central din Cluj (păr. *Dr. A. Cosma*), Bisericii latine (eparhia Oradea-Satumare), Agrului local (preș. *Dr. Oșianu*) Oradea (prof. *Aug. Cosma*). În numele congregațiilor mariane și a tuturor femeilor române unite din eparhia de Nord au vorbit, cu căldură și distincție, dș. *Dr. Irina Berinde*, profesoară în Sighet și dna *Colceriu*, făcând asupra asistenței o impresie deosebit de bună. Asemenea și *rapoartele* cetite de dd. *Dr. Ionel Pop*, secr. gen. al Agrului eparhial și *N. Lupan*. Din aceste rapoarte se vede că organizațiile agrare din tânăra și mult încercata eparhie de Nord sunt realități pe cât de numeroase, pe atât de vii și active, îndrătuind cele mai mângăitoare nădejdi. — Cuvântul Blajului l-a spus păr. *Dumitru Neda*, prof. la Acad. Teologică în Blaj.

În continuare prof. *Aug. Cosma* din Oradea a *conferențiat* viu și cald — a și fost mult aplaudat — tratând problema: Ce fatal este divorțul dintre cuvânt și faptă! La *banchetul* ce a urmat nu s'a rostit nici un toast. — De încheiere s'a votat o *moțiune*, primită și aprobată cu uragan de urale. S'a accentuat în această moțiune alipirea noastră de Sfântul Părinte dela Roma și loialitatea și dragostea cea mai desăvârșită față de Suveranul nostru Carol II. Totodată s'a cerut, între altele, dela stăpânire, să fie înzestrate și

mănăstirile noastre, ca cele ortodoxe; să se respecte sensibilitatea română și creștină cu prilejul serbărilor naționale și să se pună capăt nedreptății ce se face preoției noastre prin noua lege administrativă. Și s'a insistat asupra necesității organizării presei noastre.

Seara a avut loc un minunat *concert religios*, sub conducerea muzicală a d. *Van Moldovanu*, profesor, onorat și cu prezența arhierelui. — Amintirea manifestației de credință din Baiamare, la care au alergat credincioșii până și din Țara Oașului, va rămânea vie în mințile și inimile tuturor. În aceeași vreme să sluiți spre mângăiere și binevenită experiență păr. *L. Vida*, canonic, precum și dd. *Oșianu*, președ., *Ștefan Suciu*, vicepreședinte, și ceilalți preoți și mireni, cari s'au ostenit cu ardoarea acestui congres. (*N. Drumeșu*).

Cetăți ale credinței

Mănăstirile dela Nicula, Lupșa și Strâmbu

După o apostolică alergare de peste șapte săptămâni, prin parohiile din vicariatul *Rădăuți* și ale protopopiatelor *Bistrița*, *Budac* și *Mănești Apuseni*, ducând pretutindeni mângăierile harului ceresc, *P. S. Sa Episcopul Iuliu Hoșu* făcut și anul acesta obișnuitele popasuri de câte una zi la cele 3 puternice centre de confortare sufletească, de pe teritoriul eparhial de Cluj-Gherla, la care alegă an de an și chiar sutele de mii creștini veniți de pe întreg cuprinsul României Mari. Este vorba de cele trei mănăstiri dela *Nicula* cu hramul sârbătoarea *Adormirii Maicii Domnului*; *Lupșa* la *Nașterea Preacuratei* și *Strâmbu* la *Înălțarea sf. Cruci*. Fiecare își are rostul ei.

Mănăstirea dela *Nicula*, senora mănăstirilor din România, își serbează hramul de cincizeci zile în fiecare an, concentrând la sfârșitul rugă, sub scutul icoanei făcătoare de minuni a *Preacuratei*, multe zeci de mii de creștini cari vin, mare parte pe jos și cu procesiuni dela foarte mari depărtări, mânăți de credință care le stăpânește sufletele.

□ □ Foia „Unirii“ □ □

Scrisoare despre cateheză

II.

Așa am purces an de an în cei 28 ani de cateheză. Mulțumesc lui Dumnezeu că rezultatul încetul pe încetul se simte, se vede. Sută lă sută sunt înscrși băieții din parohia mea la școală. Toți cercetează școala, cum se vede din Dosarul de inspecție a organelor de control a statului. *Notez că în 28 de ani de pastorație nu am avut niciodată inspecție din partea organelor bisericești.* Părinții elevilor se interesează de școală. Dascălii cei mai mulți au pus și pun suflet în învățământ. Unii chiar ascultă pe sf. Pavel din I. Cor. II, 1. și îl urmează. Cei cărora le place chiulăngia — să ierți vorba aceasta grea, dar potrivită — trebuie să se ducă dela școala noastră. Biserica este ticsită în fiecare duminică și sârbătoare de câte 3 ori: la liturgie, vecernie și adorație. Vin cu drag părinții, moșii să și audă scumpul lor fiu, frate, nepot, cum cetește *Firicirile*, *Credeul*, *Tatăl nostru*, cum cântă *Che-rvnicul*, *Pricesnele*: Radica-voiu ochii mei... Te-ador Isuse... cum fac pe cantorul la *Para-clis*, *Adorație*. Elevii sunt conștienți de rolul lor, sunt mândri că pot și ei contribui la mărirea lui Dumnezeu. Ei devin chiar cercetători zilnici ai Casei Domnului pentru că știu că pe altar este Domnul Isus, care ne chiamă la sine zicându-ne: *Veniți la mine toți...*

9. Fiindcă eu pun mare pond pe cântările bisericești, elevii mei toți trebuie să aibă carte de rugăciuni. Aici țin să-ți recomand cartea de rugăciuni *Izvorul Vieții*, editura Tipografiei sf. Vasile din Bixad, care și ca conținut și ca pre corespunde întru toate lipsurilor școlarii noștri. Am ajuns ca toți școlarii din cl. IV, afară de cei cărora Dumnezeu nu le-a dat glas de cântat, să poată face pe cantorul la sf. liturgie în mod ireproșabil.

Am zis, că pun mare pond pe cântările bisericești, pentru că văd că și la alte popoare adânc catolice se face acest lucru.

În Italia, sub guvernarea lui Mussolini, la 1923 se dă un *decret regal* prin care se impune învățarea în școală a cântărilor bisericești în mod intensiv.

În Germania școala activă deja de mult cere cât mai multe cântări bisericești să învețe catehetul.

Cântările noastre bisericești sunt un izvor nesecat de înțelepciune creștină. Sunt cu adevărat *»depositum fidei«*.

10. De încheiere a scrisorii prezente, îți mai comunic că eu în clasa I cu 2 ore de religie pe săptămână, ar fi 64 ore de religie pe an, din cari însă se scad sărbătorile bisericești-naționale și zilele însemnate cu repaus școlar, reducându-se la 54 ore — propun în 50 lecții toate adevărurile de credință și morală, adică elementele principale ale religiunii creștine. Mai învăț pe școlarii acestei clase 8 rugăciuni și 10 cântări bisericești.

Natural, în cl. I nu cer copiilor decât tă-

blighă și stil. Lor le predau adevărurile de credință și morală la priceperea lor. Le arăt că ce se poate în icoane, ca ei să vadă, să simțea bine, să simtă chiar celea propuse. mare ajutor ne va fi opera Cărții Române *Biblia în Imagini*, dacă ar fi tablourile celor încodată așa de mari. Ilustrate cu chipuri sunt foarte potrivite pentru instuirea învățământului religiei în clasa I-mă. Elevii desemnați pe tablă lor celea ce le fac pe tabla cruci, soarele, luna, stele, plante, pomi, om...

Catehezele Păr. M-y în traducerea + Budiu ne dau povestiri minunate pentru înțelegerea adevărurilor religioase copiilor din cl. I. Tot aici aflăm în versuri rugăciuni și adevăruri de credință și morală. Versurile plac mult copiilor. Elevii clasei II fiind în aceeași situație altă clasă superioară, au pentru religie numai o jumătate de oră. Ei, fiindcă știu ceti, ca să învețe și mai bine să se deprindă cu dragă cer să și cumpere *Biblia copiilor*. Le propun toate adevărurile de credință și morală conținute în *Biblia Natural* că trebuie să las afară unele părți prea larg tratate în manual și să adăug scriindu-le pe tablă unele adevăruri necesare prea sumar ori de loc în manualul actual. Dacă icoanele din *Biblia copiilor* ar fi mai vii și mai colorate și mai mari, ar fi un foarte puternic ajutor catehetului. Copiilor, cum știți, plac povestirile, le ascultă cu drag, le cetează cu plăcere, de aceea eu am introdus *Biblia copiilor* în cl. II. Rezultatul se vede: sunt purtați cu *Biblia* în mână, o cetesc părinților, moș-

Pelerinajul, început cu cinci zile în urmă, se încheie spre marea mângâiere și satisfacție a mulțimilor, cu liturghia arhierescă din ziua mare a praznicului, oficiată cu mare fast, an de an de către *Psf. Iuliu*. În cadrele acestei liturghii, la altarul construit în liber și în văzul mulțimilor, Arhierul face hirotonisiri de preoți (anul acesta 7), cuminecă personal mare mulțime de credincioși și rostește luminat cuvânt despre „Preacurata Fecioară” pe carea cu neîntrecută măiestrie o arată în toată splendoarea ei de „Impărăteasă a cerului și Maică a noastră bună”, totdeauna gata să îplinească toate cererile folositoare sufletelor noastre.

După liturghie mulțimile, cel puțin 30 000, se îndreaptă spre casă, cu sufletul copleșit de cele mai mari și neprețuite mângâieri și cu dorul de a se revedea la anul, în căldă îmbrățișare sub scutul Preacuratei: Târnavele, Mureșul, Someșul, Sălajul, Bihorul și Maramureșul.

*

La 8 Septembrie mănăstirea dela *Lupșa*, situată într-o splendidă poiană dela capetul comunei Lupșa, înconjurată de munți și coline împădurite, concentrează la reculegere sufletească pe bunii noștri credincioși din cuprinsul Munților Apuseni, în număr de 10—15 000 și chiar de pe Mureș și Târnavele.

Această mănăstire, fostă pe vremuri cel dintâi focar de cultură românească și biserică al Munților Apuseni, condus de călugări Basilitanii, a rămas în părăsire și fără pelerinaj dela revoluția lui Horea. Restabilirea tradițională a pelerinajelor și avântul lor crescând din an în an este a se mulțumi *P. S. Sale ep. Iuliu Hossu*, care dela 1930, de când această Mănăstire a trecut la eparhia de Cluj-Gherla participă la toate praznicile, oficiind cu mare fast liturghie arhierescă și rostind cuvântări întăritoare de credință, prin cari sporește simțitor și din an în an numărul pelerinilor cucernici. Anul acesta peste 10 000 pelerini au primit în genunchi binecuvântarea apostolică dela Episcop.

Tot atât de cercetată este mănăstirea dela *Strâmbu* — Someș. Situată într-o minunată poiană, la care te conduce o pitorească vale

de munte din drumul Lăpușului, în fiecare an la *„Înălțarea Sf. Crucii”*, își serbează praznicul, cu pelerinaj foarte cercetat. Aici vin credincioși din județele: Someș, Sălaj, Năsăud și Maramureș. În preziua și în noaptea praznicului toate poteciile munților cari înconjură poiana Mănăstirii sunt inundate de cetele de pelerini, cari vin cu procesiune și cântece de mărire lui Dumnezeu, din cele 4 direcții.

Primirea *P. S. Sale* se face de către mai multe procesiuni la capetul văii, care conduce la mănăstire circa 3 km., cu duloase cântece religioase. În cadrele liturghiei arhieresti, răsună și aci puternic în fiecare an cuvântarea *P. S. Sale* despre *„Sf. Cruce”* cea mai puternică armă împotriva diavolului. Anul acesta aproape 15.000 credincioși s'au închinat cucernic la această mănăstire, luând viață dela *„Crucea”* cea dătătoare de viață.

Iată trei cetăți ale credinței, din izvorul cărora se adapă în fiecare an sute de mii de credincioși, întărindu-se în dreapta credință. *Prsf. Episcop Iuliu Hossu*, care se poate numi cu adevărat *clitorul acestor centre de reculegere sufletească*, are marea mângâiere și satisfacție, de a-și binemerita numirea de „Episcop al vizitațiilor”.

(s. p.)

„Catolicismul în România”. Păr. II. V. Felea dela *„Telegraful Român”* nu se lasă. Vrea să-și dreagă logica strâmbă din articolul pe care l-am fost analizat într'un număr al nostru 27 August.

Și zice Sf. Sa așa: Mie nu-mi pasă de preținsele contradicții ce le-ați găsit în scrisul meu. Logica vorbelor e joc de sunete. Importantă e logica faptelor. Într'asta sunt eu tare. Prin asta se arată că eu am dreptate. Adeca: România nu se poate face catolică, fiindcă cele 14 milioane de Români ortodocși au adevărată oroare de Roma (de curitul ei se opun până astăzi și calendarul nou!). Catolicizarea lor nu s'ar putea face decât printr'o mare convertire. Dar convertiri în masă astăzi nu mai sunt cu puțință. — Alta e situația cu uniții. Ei, ca

să fie ortodocși, nu mai trebuie să se convertească; fiindcă, din capul locului, ei nu sunt catolici, ci ortodocși get-beget. De aceea în sărbătorile deodată cu ortodocșii și unor preoți al lor le place să se chleme „ortodox-unit”. N'ar fi deci mare lucru dacă ei s'ar îngloba în ortodoxie. Nu e nevoie de nici o convertire, ci simplu de o „desrobire religioasă”.

Ce putem face în fața acestor constatări? Nimic. „Logica vorbelor” pe păr. F. nu-l impresionează. De altă parte, „faptele” nu le dovedește. Le afirmă. Și cu câtă ușurință! (Pilda cu „calendarul” pentru Sf. Sa e argument definitiv!).

Să primim însă cu ochii închiși argumentarea. Dacă uniții sunt ortodocși, de ce atâtea tărăboi în jurul lor? De ce atâtea lacrimi de crocodil pentru jalnica desbinare sufletească a neamului, când în realitate nu există nici o desbinare sufletească? A, cei câțiva „prelați și teologi uniți”! Dar ce reprezintă ei în marea atâtor milioane, dacă nici credincioșii lor nu-i urmează? Păcat de agitație, păcat de cerneală, păcat de atâtea țigăneli— Ori, să privim lucrurile din alt unghi de vedere. Din moment ce uniții sunt ortodocși sadea, urmează în chip firesc că și ortodocșii noștri sunt atât de catolici cum sunt uniții noștri. Dar, pentru refacerea unității creștine e perfect de-ajuns dacă ortodocșii vor crede și vor fi așa cum sunt astăzi uniții noștri. Prin urmare: unirea religioasă cu Roma în realitate există. Nu mai e nevoie de convertirea ortodocșilor — fiindcă ei sunt una în credință cu uniții noștri; sau uniții cu ei, puțin importat! — ci, simplu, de proclamarea formală a acestei unități de credință care există. Ar fi deci vorba și aci numai de „desrobirea” ortodocșilor de sub prejudecățile care-i țin legați, prejudecăți străine de fondul nostru etnic și sufletec, în mrejele cărora a căzut neamul nostru printr'o fatalitate istorică pe care o deplâng toți bărbaii luminați al poporului nostru latin!

Dacă fără nici o convertire putem realiza unitatea de credință în sânul neamului, restabilind în aceeași clipă și prin același act și încadrarea noastră în catolicism, de ce n'am face-o? Am lucra nu numai în conformitate cu interesele neamului, ci și după gândul Mântuitorului. Și n'ar strica să ținem seamă, cât de cât, și de voința Lui! — Nu-i așa, Părinte Felea?

Preotul și sănătatea poporului. În nr. 114 din 23 IX. 38, ziarul *România* aduce, din peana d. *Teodor P. Păcescu*, sub titlul de mai sus, o seamă de considerații practice și cât se poate de actuale. Reținem constatările de netăgăduț:

„Acel ce cunoaște toate aceste împrejurări și cel care este în măsură a fi colaboratorul luminii medicale și igienice la sate, este numai preotul.

Medicul cunoaște etiologia tehnică a boalei, dar preotul știe ceace nu știe medicul, care nu are nici timpul nici ocazia: mizeria, sărăcia, vițlul, superstiția, tembelismul, fatalismul, completa ignoranță igienică și medicală. Toate aceste elemente trebuiesc avute în vedere la o operă solidă de însănătoșire trupească și de educație sanitară.

Când un medic vine într'un sat, când o echipă sanitară pornește din casă în casă, ar fi bine să țină, în prealabil, o consfătuire cu preotul, să ceară preotului să explice și să descrie stările imponderabile pentru medicii și agenții sanitari, care sunt pricina și mediul prielnic al ivirii atâtor boli și al degenerescenței fizice și morale.

Preoțimea, dacă ar fi îndrumată, ar putea să studieze din vreme situația sanitară din parohii, avându-se în vedere toate stările sociale economice, culturale, superstițioase care

cari ascultă cu plăcere. Elevii învață bine a ceti astfel.

Școlarii clasei a III-a au tot numai 54 jumătate ore de religie. Propunerea religiei lor le-o încep cu omul, scopul omului și le propun adevărurile de credință și morală conform *Catehismului roman*, impus nouă de Capul Bisericii Papa Clemente III. „... Toți câți păstoresc sufletele să o folosască spre instruirea poporului în adevărul catolic”. Acelaș manual îl pretind și copiii din cl. IV. Ar fi foarte necesar să se facă manual pentru cl. III și altul pentru cl. IV. Să se abandoneze stelulele și tipăritura cu litere mici. Să se tipărească cu litere mari. Să aibă și pilde, apoi practică sau îndemn, cum are catehismul Eparhiei catolice de Iași.

În cl. V propun adevărurile de credință și morală conform *liturghiei*, iar în cl. VI conform *istoriei bisericesti*. Ambele manuale ne ajută, deși ar trebui să fie alcătuite cu mai multă căldură și mai potrivite zilelor de azi.

În liturgică să se arete minuțios că în sf. liturghie, care este jertfa creștinilor, se repetă viața întregă a Domnului Isus. Ascultarea sf. liturghii cu evlavie să fie ținta adevărurilor propuse în liturgică, adică aici să se arete elevilor măiestria de a asculta sf. liturghie cum se cuvine. Istoria bisericăască ar trebui să se alcătuiască așa ca din învățarea ei să se nască în sufletul copiilor admirație, mândrie, iubire față de biserică. Să se arete pe scurt, dar precis, ce a făcut biserică pentru individ, familie, societate, clasele sociale, artă, literatură, eco-

nomie. Din studiul istoriei bisericii să reiese clar că nu biserică are lipsă de noi, ci noi avem lipsă de biserică. Câteva ilustrații ar trebui să facă cât mai intuitiv învățământul istoriei bisericesti. Scurte recapitulări a evenimentelor așa trebuie scrise ca din ele să se evidențieze că mâna Domnului este în toate.

Fiindcă în cl. VII nu avem manual, eu am folosit și am pretins ca elevii să-și cumpere broșura Păr. Lucian Pop: *„De vorbă cu pocăștii”* și a Păr. Dr. Fireza: *„Armele credinței”* cari propun cum trebuie să lupte contra sectelor și cum să-și apere legea română unită.

Elevii din cl. II—VII trebuie să mai aibă încă 2 caete pentru studiul religiei. În unul înseamnă lucruri cari nu sunt în manual și pe cari le decopiază de pe tabla școlii, unde le scriu eu. În acest caet fac și desemele care li-se propun. În caetul al doilea scriu lucrările școlare din religie, în fiecare lună una. Aceste caete se păstrează în arhiva școlii, iar la examen se expun spre vedere. Lucrările din religie, dacă obiectul lor e bine ales, sunt de foarte mare importanță și pentru elev și pentru catehet. Din ele vede catehetul cum au înțeles elevii adevărurile propuse. Unde au păreri greșite. Cum știu să-și concentreze ideile. Unde trebuie să mai stăruie catehetul.

Iată, Iubite Frate, calea urmată de mine în propunerea religiei la școala primară din parohia mea. — *„Pasă de ia și tu așisderea”*.

Părintele Iulian

determină reaua stare sanitară dela sate și dela mahalale.

Ministerul Sănătății nu ar avea la îndemână un material informativ mai bun și mai complet decât acela pe care l-ar culege și expune preoșii.

Prin îndrumări scrise, prin conferințe și cursuri practice organizate de către Ministerul Sănătății, s'ar putea îndruma preoșimea către întocmirea unor astfel de monografii sanitare, fără de care ofensiva sanitară la sate nu poate avea tot succesul dorit.

Sănătatea trupeză a neamului e o vaoare de neprețuit și Ministerul Sănătății, făcând tot ce-i stă în putință pentru promovarea ei, va îndeplini o operă de imensă însemnătate. Preoșimea îi stă la dispoziție în această strădanie și e gata să facă totul, nu numai dela jertfelnic pe plan spiritual, ci și în afară de el, pe plan trupesc sanitar, pentru mai binele neamului.

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat al Lugojului a dat înalta distincție de canonic onorar P. or. *Gheorghe Muntean* vicarul Timișoarei și M. Oa. *Iustin Bora* protopopul Ulpiei-Traiane; iar titlul de protopop onorar cu dreptul de a purta brâu roșu i-a dat Părinților: *Titu Domșa*, preot jubiliar; *Ioan Muntean* din Cenadul Mare, *Ioan Măxeriu* din Reșița și *Marcu Bora* din Sălha. — Felicitările noastre!

Sfințirea Bisericii Neamului. În cadre deosebit de impresionante s'a făcut Duminecă trecută, pe câmpia *Mărășeștilor*, târnosirea bisericii ridicată pe acel loc îngrașat din greu de sânge și declarată Biserică a Neamului. La această înălțătoare solemnitate au participat zeci de mii de săteni, mii de elevi și elevce și mulțime mare de ostășime și intelectuali, cu delegații din toate părțile țării, în fruntea tuturor fiind însuși Suveranul, Marele Voevod Mihai și membrii guvernului. S'au rostit multe cuvântări. Pline de adânc înțeles sunt cuvintele Maj. Sale Regelui nostru: »Venim cu puternică emoție — a spus M. S. Regele — emoție care, în aceste zile de adâncă îngrijorare a lumii, este și mai sporită și trebuie să ne facă să ne reculegem mai adânc și să ne gândim cu mai multă seriozitate și râvnă la ziua de mâine». — Cei ce au urechi de auzit, aud.

Nou concurs de primire la teologie. Ordinariatul nostru arhiepiscopesc publică un nou concurs de primire la academia teologică din Blaj. Aceasta mai ales pentru a se putea primi în cler și cei chemați din tinerii cari vor trece bacalaureatul în sesiunea de toamnă. Condițiile de primire rămân cele vechi. Concurenții se vor prezenta la Blaj în ziua de 1 Octomvrie c. spre a fi supuși unui examen medical și a li-se constata aptitudinile muzicale. — Este o datorie firească a tuturor frașilor preoști a îndemna pe cei potriviți să nu șovăie a da ascultare chemării Domnului!

Reorganizarea Agrului din Turda. La începutul lui Iunie a trecut la cele veșnice prof. *Ioan Mureșan*, harnicul și distinsul președinte al Agrului din Turda. O grea lovitură pentru organizația care a trăit în primul rând prin entuziasmul lui. O duioasă *ședință festivă* organizată în amintirea vrednicului președinte răposat, a arătat roadele bogate ale ostencielor lui în timpul de 2 ani și jumătate cât a fost conducător. Totodată adunarea, peste care pluta vie amintirea regretatului președinte, a hotărât să continue cu același zel munca începută. Și-a ales deci un comitet din frunțașii noștri dela

Turda cari au și vrerea și putința de-a turna viață nouă și activă în cadrele agriste. *Președinte* a fost proclamat d. ing. V. Filip; *vicepreședinți* dnii prof. Damian Pop și Dr. Iosif Chioresan; *secretar* prof. Gh. Țarină; *casier* Dr. Ioan Braicu; *membri în comitet* dnii Dr. Valer Muste, director Iacob Trif, Dr. Emil Chețianu, dir. Gavril Coroiu și Mihail Crișan. — Dorim noului comitet, pe care îl asistă zelul cunoscut al Păr. C. Sabău, muncă bogată și binecuvântată!

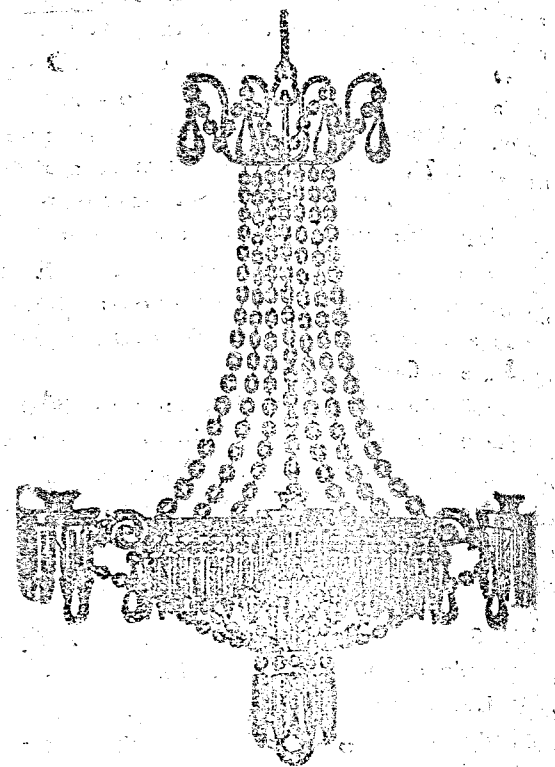
Localo. Dumineca viitoare, a săptămânii II după Înălțarea Sfintei Cruci, va *predica* în catedraia pâr. *Augustin Folea*, canonic mitropolitan.

Tineretul catolic portughez în congres național. În zilele de 12—13 August c., a avut loc la *Fatima*, vestitul loc de pelerinaj, primul congres național al tineretului catolic portughez. Unul dintre conducătorii acestui tineret, d. *Constantino Varela Cid*, a declarat trimisului gazetei »Catholic Herald» din Londra: »Intregă Portugalia trăiește anii aceștia din urmă zile de mare renaștere religioasă. În ce privește reînvierea noastră națională, trebuie să vă aduceți aminte că suntem cărmuiți de un bărbat, care se împărtășește zilnic. În Portugalia e libertate; noi n'avem chiar de fel sentimentul că am trăi sub dictatură. Salazar ne-a adus securitatea; s'a îngrijit atât de mult de educație, încât în câțiva ani analfabetismul va dispărea cu totul. A croit drumuri noi; a terminat cu cartierele mizeriei; ș. a. Scurt: el crește o generație nouă, cu idei noi. Trebuie să se recunoască însă că naționalismul portughez e în cea mai strânsă legătură cu religia noastră»

Cruciada împotriva injurărilor. În Italia. O duce »Acțiunea Catholică», în colaborare cu ministerul educației naționale. Iau parte la ea, cu mult succes, și copiii. În primul rând ei. Care tată va avea curajul să injure în fața odraslei sale, care zilnic se roagă și lucrează împotriva acestei plăgi rușinoase? — Încoronarea primului an de »cruciada», pentru copii, a fost un concurs la care au participat toate școlile Italiei. Copiii au făcut o lucrare scrisă despre scopul și efectele acestei acțiuni. Premiile s'au distribuit cu pompă mare. Li-s'a dat mare atențiune de sus. Primul premiu l-a dat însuși Sfântul Părinte: un admirabil crucifix în mozaic. L-a câștigat un flăcăiș de 11 ani, din Triest: Carmel Perosa. Regele a dat premiul al doilea: medalie de argint. Al treilea: relief, reprezentând pe Mântuitorul pe muntele Maslinilor, e donația Ducelui, câștigat de fetița Maria Balu. Ministrul educației a dat premiul al 4-lea: un minunat chip al Preacuratei. Alți premiați au primit medalii. — Nouă nu ne spune nimic piada italiană?

Intrunire colegială. *Absolvenților Academiei Teologice din Gherla, seria 1928, li-se face cunoscut și pe această cale că intrunirea lor colegială va avea loc Joi, în 29 Sept. c., la Cluj, Academia Teologică Română Unită, ora 8 dimineața. Sunt rugați cu insistență să se prezinte cu toții, prilejul fiind deosebit de însemnat pentru atâtea și atâtea motive.* — Marca, la 21. IX. 38. Pr. Teofil A. Bălibanu.

Instiintare. În conformitate cu ordinul Direcțiunii Generale PTT. Nr. 264.308—1938 se aduce la cunoștința generală că, începând dela 1 Octomvrie a. c., se desființează toate reducerile de taxe neprevăzute în tariful PTT. precum și toate derogările dela regulamentul Legii de Exploatare, aprobate prin diferite ordine circulare anterioare. — În consecință se va aplica numai tariful PTT. iar reducerile ca cele de mai jos: 1. În scrierea cu cerneală sau cu mașina, diverse comunicări de actualitate și personale pe trimiterile admise cu taxe de imprimat. — 2. Formulele de salutări mai mari ca 5 cuvinte pe cărțile de vizită, ilustrate și alte imprimate. — 3. Considerarea și taxarea ca publicații periodice sau ca ziare a cărților și broșurilor literare, etc. — sunt și rămân desființate. — Diriginte de Reședință: *Indescifrabil*.

Comandați Policandre

LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-eristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela sate.

Tot aici găsiți Sfeșnice pentru altar, toate mărimile cu 1—3 brațe, cruci de perete și cu talpă din lemn, metal, nichel și argintate orice mărime; Berete din Klott; Colera și preoști. Brăce, (cingulum) pt. teologi, preoști și protopopi, în diferite lățimi și culori, din mătase sau lână. Se mai află: Poltre, Ciborium, Cădelnițe, Chivot, aurite și argintate. Clopoșele pentru altar cu 1—4 clopoșele. »Drumul Crucii» (Calvaria) 14 buc. Icoane de hârtie fine colorate în diferite mărimi.

Mare depozit de Ornate și prapoși gata, în diferite culori, cu prețuri reduse. Icoane de hârtie și picturi. Tot soiul de rechizite, imprimare, Cărți de rugăciuni și bluericești, medalioane, rozare și steaguri pentru Renunțările Marișane. Teatre și Monoloage poporale și școlare. »Drumul Crucii» avem gata înarmate în lemn de stejar cu cruce și inscripție de 120 X 75 cm. rama, iar 75 X 54 cm. Icoanele plătate artistic în oleu. Lucrare artistică și toate cele 14 buc. costă 35.000 Lei.

Cereți catalogul detaliat și ilustrat.

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SOEIB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă